
ITÄ-SAVON SAIRAANHOITOPUIRIN KY:N ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON VALVONTA-SUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI 2022

Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky:n (Sosteri) ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen suunnitelma eläinlääkäripalveluiden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämiseksi vuodelle 2022 hyväksyttiin ympäristöterveydenhuoltojaostossa 17.12.2021 § 39. Ko. suunnitelma on osa koko ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa. Suunnitelma on laadittu eläinlääkintähuoltolain ja Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti.

Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain ja arvioinnista laaditaan arviointiraportti. Arviointiraportti hyväksytään ympäristöterveydenhuoltojaostossa, jonka jälkeen raportti lähetetään aluehallintovirastolle arvioitavaksi.

Eläinlääkäripalveluiden ja terveydenhuoltopalveluiden saatavuus ja laatu

Sosterin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kymmenen kunnaneläinlääkäriä (praktikkoja) huolehtivat peruseläinlääkäripalveluista kukin omalla toimialueellaan. Toimipisteet sijaitsivat Juvalla, Puumalassa, Rantasalmella, Savonlinnassa ja Sulkavalla. Yhteistoiminta-alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin; läntinen: Juva, Puumala, Rantasalmi, Sulkava sekä itäinen: Enonkoski ja Savonlinna. Kiiretilanteissa apua on annettu tarvittaessa yli päivystyspiirirajojen.

Palvelujen saatavuus ja laatu ovat olleet pääosin suunnitelman mukaista. Henkilöstössä on ollut vanhempainvapaista johtuvia poissaolojaksia, osa-aikaisuuksia sekä joitain muita ennakoimattomia poissaoloja, mikä etenkin loppuvuonna näkyi ja tuntui toimintojen järjestämisessä. Kesäsijaisrekrytoinnissa on onnistuttu hyvin.

Eläinlääkärien saatavuus 24/7 on alueellisesti toteutunut ja kiireellinen eläinlääkäriapu on ollut aina saatavissa suunnitelman mukaisesti. Eriytettyä eläinlääkäripäivystystä (hyöty-/pieneläimet) ei ole alueellamme otettu käyttöön, koska eläinlääkärit ovat katsooneet, että pieneläimet eivät rasita päivystystyössä liikaa. Keskitetty päivystysnumero on otettu käyttöön 2020.

Vakiintunutta yksityistä eläinlääkäripalvelun tarjontaa on yhteistoiminta-alueella lähinnä pieneläimille Savonlinnan kaupunkialueella. Sopimuksia yksityisten palveluntarjoajien kanssa ei ole tehty, mutta epävirallinen yhteistyö toimii esimerkiksi erikoiseläinlääkäripalvelujen osalla.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta

Yhteistoiminta-alueella on ollut käytettävissä vuoden 2012 alusta valvontaeläinlääkäri. Loppuvuonna 2022 käytössä oli kolmen valvontaeläinlääkäriin resurssi. Valvontaeläinlääkärit ovat tehneet yhteistoiminta-alueella sekä epäilyyn perustuvia että suunnitelmallisia tarkastuksia. Etenkin epäilyyn perustuvien tehtävien määrä on valvontaeläinlääkäriin saatavuuden myötä kasvanut merkittävästi ja osa tehtävistä on ollut hyvinkin vaativia. Kiireellisissä eläinsuojelutapauksissa sekä loma-aikoina praktikkoeläinlääkärit ovat avustaneet tapausten hoidossa. Lisäksi valvontaeläinlääkärit ovat voineet tehdä rajat ylittävää yhteistyötä Mikkelin ympäristöpalveluiden sekä Keski-Savon ympäristötoimen valvontaeläinlääkärien kanssa. Tulevaisuudessa on kiinnitettävä huomiota entistä enemmän eläinsuojelutyötä tekevien viranhaltijoiden yhteistyöhön, työsuojelun ja -turvallisuuden kehittämiseen, työssäjaksamiseen sekä yhä monimutkaisemmiksi menevien tapausten käsittelyissä tarvittavien tukipalveluiden saatavuuteen.

Pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Ennen työsuhteiden solmimista on varmistettu henkilöstön pätevyys työ- ja opiskelutodistuksin sekä tarkistamalla eläinlääkärinoikeudet Ruokaviraston ylläpitämästä eläinlääkärirekisteristä.

Kaikki eläinlääkärit ovat osallistuneet aluehallintoviraston ja Ruokaviraston järjestämiin koulutuksiin ja työnohjauksiin. Lisäksi on hyödynnetty muita alan koulutuksia. Koulutussuunnitelmaa on noudatettu ja koulutuspäiviä on yksikköön kertynyt yhteensä 40 päivää.

Tilasto eläinlääkäripalvelujen käytöstä

Taulukossa 1. on esitetty tilasto eläinlääkintäpalvelujen käytöstä sekä käyntimaksujen kertymät vuosilta 2018-2022.

Taulukki 1. Eläinlääkintäpalvelujen käyttö 2018-2022

Eläinlääkintähuolto	2018	2019	2020	2021	2022
Hyötyeläinsuoritteet	3383	2874	2869	2756	2448
Pieneläinsuoritteet	6149	5996	5879	6012	5558
Eläinsuojelutarkastukset	168	153	172	184	284
YHTEENSÄ	9700	9023	8920	8952	8290
Käyntimaksut €	45 924,39	49 245,38	49 277,45	54 324,04	41 942,19

Taulukossa esitetyistä hyöty- ja pieneläinsuoritteista päivystysaikaisia käyntejä vuonna 2022 oli hyötyeläinpuolella 518 kappaletta ja pieneläinpuolella 957 kappaletta. Terveystenhuoltokäyntien määrä oli arviolta 130 kappaletta. Vuonna 2021 päivystyskäyntejä hyötyeläinpuolella oli 605 kpl, vuonna 2020 oli 646 kpl, vuonna 2019 oli 665 kpl ja vuonna 2018 oli 718 kpl. Pieneläinpuolella päivystyskäyntejä vuonna 2021 oli 1041 kpl, vuonna 2020 oli 893, vuonna 2019 oli 892 kpl ja vuonna 2018 oli 893 kpl. Terveystenhuoltokäyntejä vuosina 2018-21 oli noin 130 kpl vuodessa.

Arviointiraportin yhteenveto

Eläinlääkäripalvelujen saatavuus ja tarjonta Sosterin eläinlääkintähuollon alueella oli hyväksyttävällä tasolla vuonna 2022. Kehitettävää jäi esimerkiksi yhteiskäytössä olevan praktiikkaohjelman järjestämisessä. Lisäksi eläinperäisten elintarvikkeiden alkutuotannon valvonnassa, johtamisessa ja sijaisrekrytoinnissa on edelleen kehitettävää ja siihen on syytä kohdentaa lisäresursseja. Kesäkandien perehdytyksessä kokeilussa ollut tutormalli oli onnistunut ja kyseistä perehdytysmallin käyttöä jatketaan tuleville vuosille.

Toimitilat ovat toimintoihin nähden riittävästi varusteltuja, mutta rakenteelliseen kuntoon on syytä kiinnittää lisähuomiota.

Henkilöstöresurssien puolella praktikkoeläinlääkäreiden virkamäärä kasvoi vuonna 2022 yhdellä viralla. Lisäksi sijaisia etsittiin tarpeen mukaan - välillä sijaisten saatavuus oli haastavaa. Valvontaeläinlääkäri on koettu tarpeelliseksi; tehtäviä on resursseihin nähden välillä liikaakin ja vuoden 2018 aikana saatu lisäresurssi osoittautui tarpeelliseksi eläinsuojelun puolella. Eläinsuojeluntehtävien nykyisen kaltainen omistajaohjaus aiheuttaa hankalaksi koettua ja aikaa vievää byrokratiaa maksujen takaisin perinnöissä. Avustavana henkilöstönä on ollut käytössä 1,8 klinikkaeläinhoitajaa Savonlinnassa ja 1,8 klinikkaeläinhoitajaa Juvalla, jotka ovat olleet erityisen tarpeen yhteisvastaanottojen avustavien tukitoimintojen järjestäjinä ja he ovat panoksellaan tehostaneet merkittävästi asiakaspalvelua sekä eläinlääkinnällisiä toimintoja.